

Τα ΑΕΙ των ΗΠΑ μεταξύ διασταυρούμενων πυρών

Της **ΚΑΤΕΡΙΝΑΣ ΣΩΚΟΥ***

Μπορεί τα κορυφαία αμερικανικά πανεπιστήμια να ξένιζαν πάντα με τον ελιτισμό και τον φιλελευθερισμό τους μία μερίδα της αμερικανικής κοινής γνώμης. Από τότε όμως που το Ρεπουμπλικανικό Κόμμα κήρυξε τον πόλεμο στο κίνημα woke, δηλαδή τους αφυπνισμένους απέναντι στις διακρίσεις πολιτες, με την κατηγορία ότι θέλουν να ελέγξουν την εκπαίδευση, η κριτική εναντίον των πανεπιστημίων έχει λάβει έντονα πολιτικά χαρακτηριστικά.

Ο υποψήφιος για το χρίσμα των Ρεπουμπλικανών Ρον ντε Σάντις αναδείχθηκε στη δημόσια σφαίρα με σημαία του τον έλεγχο της εκπαιδευτικής ύλης στη Φλόριδα. Οι Ρεπουμπλικανοί πέτυχαν μία σημαντική νίκη πέρυσι τον Ιούνιο, όταν το Ανώτατο Δικαστήριο έκρινε αντισυνταγματική την πολιτική των θετικών διακρίσεων κατά την επιλογή των υποψηφίων φοιτητών. Κι ενώ ο πόλεμος εναντίον του κινήματος woke φαινόταν να εξασθενεί, ήρθε ένας πραγματικός πόλεμος, αυτός της Γάζας, για να ανάψει εκ νέου τη συζήτηση για τον ρόλο των πανεπιστημίων στην αμερικανική κοινωνία.

Οι έντονες αντιδράσεις που ξεσήκωσε ο πόλεμος στους φοιτητές, και ιδιαίτερα το κύμα συμπαράστασης στους Παλαιστίνιους που εκφράστηκε ίσως πιο έντονα από ποτέ στις ΗΠΑ, δοκίμασε την αμερικανική πανεπιστημιακή κοινότητα. Συνολικά 60 πανεπιστήμια ερευνώνται για βίαια περιστατικά εναντίον Εβραίων και μουσουλμάνων.

Ήδη οι πρόεδροι δύο κορυφαίων πανεπιστημίων, η Λιζ Μαγκκίλ του Πανεπιστημίου της Πενσιλβάνια και η Κλοντίν Γκέι του Χάρβαρντ, παραιτήθηκαν υπό την πίεση των αντιδράσεων για την κατάθεσή τους στο Κογκρέσο τον περασμένο μήνα. Οι δυο τους προσπάθησαν να ισορρο-

πήσουν μεταξύ ακαδημαϊκής ελευθερίας και ασφάλειας των φοιτητών. Αλλά όταν απάντησαν ότι ένα σύνθημα υπέρ της γενοκτονίας των Εβραίων δεν συνιστά απαραίτητα παραβίαση του πανεπιστημιακού κώδικα, δαιμονοποιήθηκαν στα μάτια όχι μόνο των ακραίων Ρεπουμπλικανών βουλευτών, αλλά και ισχυρών δωρητών των πανεπιστημίων τους. Το αποτέλεσμα ήταν η πρώτη να εξαναγκασθεί σε παραίτηση τέσσερις ημέρες μετά, και η δεύτερη αφού κατηγορήθηκε και για λογοκλοπή στο ακαδημαϊκό της έργο.

Η πρύτανης του Πανεπιστημίου Κολούμπια Νεμάτ Σαφίκ διατηρεί ακόμη τη θέση της, καθώς εν μέσω καθημερινών διαδηλώσεων αποφάσισε να διακόψει τη λειτουργία δύο φιλοπαλαιστινιακών φοιτητικών οργανώσεων και μαζί τα συνθήματά τους για ιντιφάντα. Η απαγόρευση της λέξης ιντιφάντα ως «οδυνηρή, και σε κάποια αυτιά αντισημιτική» προκάλεσε τη σκωπτική αντίδραση του ιστορικού Ρασίντ Χαλίντι που έκανε λόγο για «πολιτική των συναισθημάτων». Οπως είπε, «η απαγόρευση της χρήσης του όρου θα ήταν ίσως σκόπιμη για ένα νηπιαγωγείο, αλλά αντίκειται στην πιο βασική ιδέα για το τι είναι ένα πανεπιστήμιο».

Ο σύλλογος Αμερικανών ακαδημαϊκών είχε προειδοποιήσει ήδη από την αρχή του πολέμου στη Γάζα ότι «σε ταραγμένες εποχές, η δέσμευση στην ακαδημαϊκή ελευθερία δοκιμάζεται» και καλούσε τα μέλη του να προστατέψουν το δικαίωμα στην έκφραση ακόμη και αμφιλεγόμενων απόψεων. Στο σημερινό διχαστικό πολιτικό κλίμα, ωστόσο, αρκούν πολύ μικρότερες αφορμές για να γίνουν και τα πανεπιστήμια πεδίο των «πολιτισμικών πολέμων» που μαίνονται στη χώρα.

* Η κ. Κατερίνα Σώκου είναι Nonresident Senior Fellow στο Atlantic Council και ερευνήτρια Εξωτερικού στο **ΕΛΙΑΜΕΠ**.